

अन्तरा पितृसकमन्तरा मातृसंबद्धमन्तरा शुक्रनासमयं कुर्वन्नालापम् K. 118; अन्तरान्तरा निपतित here and there, at intervals; 121, 127; प्रजानुरागहेतौश्चान्तरान्तरा दर्शनं ददौ 58, Dk. 49. -2 (Used as a preposition with acc. P. II. 3. 4.) (a) Between; पञ्चालस्त इमे कलिन्दतनयां त्रिखेतसं चान्तरा B. R. 10. 86; यन्दतरा पितरं मातरं च Bri. Ār. Up.; ते (नामरूपे) यन्दतरा तद् ब्रह्म Ch. Up.; अन्तरा त्वां च मां च कमण्डलुः Mbh.; rarely with loc.; सुमन्त्रस्य बभूवात्मा चक्रयोरिव चान्तरा Rām.; पादयोः शकटं चक्रुरन्तरोराबुलखलम् Rām. (b) Through; तिरस्कारिणमन्तरा *ibid.* (c) During; अन्तरा कथाम् S. D. (d) Without, except; न च प्रयोजनमन्तरा चाणक्यः स्वप्नेऽपि चेषते Mu. 3. -Comp. -अंसः the space between the shoulders, breast; अयं ०से अभिमृश्य जपति Śat. Br. -गर्भिणीन्यायः a position similar to the foetus which resides in the womb of a female; a topic within a topic; an अधिकरण within an अधिकरण (which is not a very desirable or acceptable situation in the explanation of a ग्रन्थ); तत्र एवमन्तरागर्भिणीन्यायो भवतीति अन्यथा सूत्रं वर्ण्यते। ŚB. on MS. 10. 3. 62; 9. 3. 2+3. -भवदेहः -भवसत्त्वम् the soul or embodied soul existing between the two stages of death and birth (यो मरणजननयोरन्तराले स्थितः प्राणी सोऽन्तराभवसत्त्वः). -दिश् see अन्तरदिश्. -भरः Ved. bringing into the midst or procuring स नः शक्रश्चिदा शकद् दानवीं अन्तराभरः Rv. 8. 32. 12. -वेदिः -दी f. 1 a veranda resting on columns, porch, portico. -2 a kind of wall जयश्रीरन्तरावेदिर्मत्तवारणयोरिव -शृङ्गम् *ind.* between the horns.

अन्तरेण *ind.* 1 (Used as a preposition with acc. P. II. 3. 4 अन्तरान्तरेण युक्ते) (a) Except, without, leaving; हरिमन्तरेण न सुखम् Sk.; क इदानीं सहकारमन्तरेण पञ्चवितामतिमुक्तां सहते Ś. 3; क्रियान्तरान्तरायमन्तरेण आर्यं द्रष्टुमिच्छामि Mu. 3 without interfering with any other duty; न राजापराधमन्तरेण प्रजाखकालमृत्युश्चरति U. 2; माभिकः को मरन्दानामन्तरेण मधुव्रतम् Bv. 1. 117. (b) With regard or reference to, with respect to, about, towards, on account of; अथ भवन्तमन्तरेण कीदृशोऽस्या दृष्टिरागः Ś. 2; तदस्या देवीं वसुमतीमन्तरेण महदुपालम्भं गतोऽस्मि Ś. 5; किं नु खलु मामन्तरेण चिन्तयति वैशंपायनः K. 178; छलितं नाम नाट्यमन्तरेण कीदृशी मालविका M. 2 how M. is faring or progressing in the dance &c.; ततस्तया भवतोऽविनयमन्तरेण परिग्रहीतार्था कृता देवी M. 4. (c) Within, inside, into (मध्ये). (d) Between, (उभयोर्मध्ये); त्वां मां चान्तरेणकमण्डलुः Mbh.; अन्तरेण हवनीयं गार्हपत्यं च Śat. Br.; अन्तरेण स्तनौ वा भ्रुवौ वा विमृज्यात् *ibid.*; Śi. 3. 3. (e) During, amidst. -2 (Used as an adverb) (a) between, amidst; यावद्वा मक्षिकायाः पत्रं तावानन्तरेणावकाशः Śat. Br. (b) At heart, अन्तरेण सुस्निग्धा एषा Mk. 1.

अन्तरालम्, अन्तरालकम् [अन्तरं व्यवधानसीमां आराति गृह्णाति, आरा-क, रस्य लत्वम्] 1 Intermediate space or region or time, interval; दंष्ट्रान्तरालकम् K. 30; आस्यान्तरालनिःसृतेन Dk. 143; दिङ्नामान्यन्तराले P. II. 2. 26; दक्षिणस्याः पूर्वस्याश्च दिशोरन्तरालं दक्षिणपूर्वा Sk.; Śi. 9. 2; पयोधरान्तरालम् K. 83; रागलज्जान्तरालवर्तिभिरिक्षणविशेषैः Dk. 17, 143 half way betwixt love and bashfulness; प्रतिमानं प्रतिच्छाया गजदन्तान्तरालयोः Trik.; oft. used for 'room' or 'space'

in general; त्रस्तजनदत्तान्तरालया राजवीथ्या Dk. 150; भुवनान्तरालविप्रकीर्णनं शाखासञ्चयेन K. 23, 162; अन्तराले in midway; in the middle; or midst; in the interval; बाष्पाभ्यः परिपतनोद्गमान्तराले in the interval between the dropping down and starting up of tears; U. 1. 31; Māl. 9. 14; अहमागच्छन्नन्तराले महता सिंहेन अभिहितः Pt. 1; कंचित्पुरुषमन्तराल एवावलम्ब्य Dk. 15; न मन्यान्तेन वान्तराले दृष्टा Dk. 123. -2 Interior, inside, inner or middle part; छिद्रीकृतान्तरालम् Dk. 148; विषमीकृतान्तरालया K. 223. -3 Mixed tribe or caste (संकीर्णवर्ण); वर्णानां सान्तरालानां स सदाचार इष्यते. -Comp. -दिश् f. the intermediate point of the compass, such as, north-east &c.

अन्तरि 2 P. (अन्तर+इ) 1 To go between, to stand in one's way, intervene to separate; रात्रेरेनं तदन्तरियात् Ait. Br. -2 To exclude from, to pass over, omit. -3 To disappear, see अन्तरित below. (-अयति) To come or step between, interpose; ददुरक उपसृत्य अन्तरयति Mk. 2 (it may also mean, 'separates the two').

अन्तरयः -रायः 1 An impediment, obstacle, hindrance, what stands in the way; स चेत् त्वमन्तरायो भवसि च्युतो विधिः R. 3. 45, 14. 65; बह्वन्तराययुक्तस्य धर्मस्य त्वरिता गतिः Pt. 3. 101; अस्य ते बाणपथवर्तिनः कृष्णसारस्य अन्तरायौ तपास्त्रिनौ संवृत्तौ Ś. 1 v. 1. standing in the way. -2 (In Vedānta) Hindrance to the concentration of mind which is said to be of four kinds, लय, विक्षेप, कषाय and रसाखाद. -3 An intervention, a covering, screen; दाहप्रेम्णा सरसबिसिनीपत्रमात्रान्तरायः Māl. 3. 12. -4 (With the Jainas) Interference or obstruction offered to those who are engaged in seeking deliverance, and consequent prevention of their accomplishment of it; one of the 8 classes of *karman*.

अन्तरित *p.p.* 1 Gone between, intervening. -2 Gone within, hidden, concealed, covered, screened, shielded, protected (from view) by something; पादपान्तरित एव विश्वस्तामेनां पर्यामि Ś. 1 hid behind a creeper; सारसेन खदेहान्तरितो राजा H. 3 screened; विटपान्तरितास्तिष्ठ Ś. 3; नल्नीपत्रान्तरितं प्रियसहचरमपश्यन्ती Ś. 4; शार्ङ्गलचर्मान्तरितोरुष्टम् Ku. 7. 37 covered; Dk. 21, 146; K. 28, 152, 200; पर्वतान्तरितो रविः set. Ak.; त्वगन्तरिततृतीयलोचनम् K. 108, R. 10. 8; उन्मादमोहान्तरितोऽपि Māl. 9; तल्पमन्तरितभूमिभिः कुथैः R. 19. 2. -3 Gone in, reflected; स्फटिकभित्त्यन्तरितान् मृगशावकान् reflected in the crystal wall. -4 (a) Concealed, made dormant, impeded, hindered, prevented; त्वदभिप्रायापरिज्ञानान्तरित एवायमनुनयः Mu. 2 prevented from being made; त्वद्वाञ्छान्तरितानि साध्यानि Mu. 4. 15 prevented from being actually effected &c.; द्विषत्प्रतापान्तरितोरुतेजाः Ki. 3. 45 obscured; नोपालभ्यः पुमास्तत्र दैवान्तरितपौरुषः Pt. 2. 133. (b) Separated, lost to view, made invisible by interposition; मुहूर्तान्तरितमांधवा दुर्मनायमाना Māl. 8; भर्तुरेतान्यक्षराणि विम्बान्तरितानि M. 3; धनमित्राख्ययान्तरितः Dk. 36; चन्द्रापीडनान्तरितस्य चन्द्रमसः K. 338; प्रतिनिवर्तमानयात्राजनसंकुलेन अन्तरिते तस्मिन् Māl. 2; क्रियतां कथमन्यमण्डनं परलोकान्तरितस्य ते मया Ku. 4. 22 separated (from me) by the next